

Siuntion kunta
ymparisto@siuntio.fi

Lausuntopyyntö 12.10.2022

Lausunto Siuntion ilmasto-ohjelmasta 2023–2027

Siuntion kunta pyytää lausuntoa Uudenmaan liitolta otsikon mukaisesta asiasta 20.11.2022 mennessä. Uudenmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Siuntion uusi ilmasto-ohjelma on suunniteltu vuosille 2023–2027. Ohjelma on jatkoa aiemmille ilmasto-ohjelmille, jotka on laadittu vuosina 2006 ja 2015. Siuntion edellisen ilmasto-ohjelman tavoitteena oli tehdä seuraava päivitys viimeistään vuonna 2020, joten kunnalla ei ole ollut voimassa olevaa ilmasto-ohjelmaa vuosille 2021 ja 2022.

Uuden ilmasto-ohjelman tarkoituksena on ohjata ja tukea kunnan ilmastotyötä. Ilmasto-ohjelma sisältää tiedot kunnan päästökehityksestä ja ilmastotyön tilanteesta sekä ohjelman tavoitteet, toimenpide-ehdotukset ja seuranta- ja toteutumistiedot. Ohjelma ohjaa Siuntion ilmastotyötä vuoteen 2027 asti, jolloin on tarkoituksena päivittää ohjelma.

Lausunto

Uudenmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua ilmasto-ohjelmasta. Ohjelma on yleisesti ottaen laadukas ja hyvin rakennettu. Taustoitus sekä nykytilanteen kartoitus on selkeä ja realistinen. Ohjelman tavoitteet vastaavat päästövähennystarpeeseen kohtalaisen hyvin. Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ovat Siuntion kokoiselle kunnalle sopivia.

Uudenmaan liitto kiittää, että ohjelmassa on huomioitu maakuntatason hiilineutraaliustavoite ja -toimet. Siuntion ilmasto-ohjelma on pääosin linjassa Hiilineutraali Uusimaa -tiekartan tavoitteiden kanssa. Myös kuntalaisten näkemyksiä on tuotu kiitettävän monipuolisesti esiin ohjelmassa.

On huomattava, että suunnitelmassa usein viitattu Hiilineutraali Uusimaa 2035-tiekarttaan sisältyvä toimintalinjausten vaikutusarviointi on luonteeltaan suuntaa-antava, ja numeerista vaikutusarviointia tärkeämpää on ymmärtää, mitä kautta toimenpiteiden päästövaikutus toteutuu ja mitkä ovat vaikuttavimmat toimenpiteet päästövaikutusten suhteen. Usein

toimenpiteiden tarkan päästövaikutuksen arvioiminen on vaikeaa tai mahdotonta, mutta tärkeintä on oikean suuntainen työ kaikessa kunnan toiminnassa. Uudenmaan liitto ehdottaa, että tiekartan sisältöjä lähestyttäisiin tästä näkökulmasta.

Kahden osa-alueen selkeyttä ja konkreettisuutta Uudenmaan liitto toivoo parannettavan. Pää tavoitteet kappaleessa 4 ovat ilmastotyön sektoreina kuvaavia, mutta ilmastotyön tavoitteina ympäripyöreitä. Kappaleen 6, seuranta ja toteutuminen, osalta Uudenmaan liitto toivoo lisää konkreettisia tavoitteiden toteutumisen seurannan helpottamiseksi.

Toimenpiteiden osalta Uudenmaan liitto lausuu seuraavasti:

Vähäpäästöinen liikkuminen

Toimenpiteet ovat järkeviä ja toteutuskelpoisia. Toimenpiteiden vaikutusten tarkasteluun Uudenmaan liitto toivoo tarkempia työkaluja, kuten selkeästi määriteltyjä seurantatapoja.

Ilmastokestävä kaavoitus ja rakentaminen

Ohjelmassa on tunnistettu hyvin kestävän rakentamisen ja kaavoituksen eri osa-alueita ja tuotu esiin kunnan onnistunutta työtä tässä suhteessa. Kuten suunnitelmassa todetaan, on tärkeää että ilmastoasioiden huomioinen on läpileikkaava teema maankäytön suunnittelussa. Tavoitteessa on kaavoituksen osalta hyvin tunnistettu ajankohtaisen strategisen yleiskaavan merkitys, se selkeyttää maankäytön tavoitteita ja kehityskohteiden priorisointia. On hyvä, että suunnitelman ilmastovaikutusten arviointi ajatellaan huomioitavan jo kaavantuon lähtökohdissa.

Rakentamisen osalta Uudenmaan liitto kannustaa parantamaan kiinteistöjen tehokkuutta ja käyttämään kilpailutuksissa vähähiilisyyskriteerejä.

Ilmastoviisas energiankäyttö

Energiankäytön osalta on tunnistettu tarve sekä energiansäästöä että päästöttömiin ja polttoon perustumattomiin energialähteisiin siirtymisestä. Kunta on hyvin kiinnittänyt huomiota oman energiankulutuksensa päästöttömyyteen. Lisäisiä päästövähennyksiä voidaan saada tukemalla kuntalaisten lämmitysmuotomuutoksia, esimerkiksi öljylämmityksestä luopumista.

Kunta-alan energiatehokkuussopimus on laadukas ohjenuora energiatehokkuus- ja energiansäästötoimissa. Uudenmaan liitto kannattaa sitä, että Siuntio toteuttaa selvityksen uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksista. Kuntalaiskysely antaa hyvän pohjan selvitysten ja toimenpiteiden suuntaamiselle.

Kiertotalous ja vähäpäästöiset hankinnat

Kiertotaloustoimet ohjelmassa ovat helposti toteutettavia ja tarkoituksenmukaisia. Hankintoihin ja kilpailutuksiin lisättävät ilmasto- ja kiertotalouskriteerit ovat hyvä tapa ohjata toimintaa kunnan alueella ilmastoystävällisemmäksi.

Hiilen sidonta ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Metsien hiilensidontaan vaikuttavia tekijöitä tunnistettu monipuolisesti. Kuntametsien hoidon toimenpiteet ovat kannatettavia sekä ilmastokestävyyden että monimuotoisuuden edistämisen näkökulmista. Siuntion vähäisestä metsäomistuksesta johtuen olisi kuitenkin tärkeää huomioida, että kunnan vaikutusmahdollisuudet kunnan alueen hiilinielujen kehitykseen ovat vähäiset. On syytä olettaa, että alueen metsätaloudellisten hakkuiden taso jää pysyvästi korkealle ja hiilinielut pysyvät pieninä.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista käsitellään ilmasto-ohjelmassa lyhyesti hiilensidonnan yhteydessä. Hillintä ja sopeutuminen ovat ilmastotyön kaksi puolta, mutta ne vaativat erilaista lähestymistapaa. Siten sopeutumistarvetta olisi luontevampaa katsoa oman otsikkonsa alla, vaikka viheralueet näyttelevätkin isoa osaa ilmastonmuutoksen suoriin vaikutuksiin varautumisessa, kuten suunnitelmassakin todetaan.

Suunnitelmassa keskitytään ilmastonmuutoksen suoriin vaikutuksiin, mutta on hyvä muistaa, että epäsuorat vaikutukset ja globaalit heijastevaikutukset vaikuttavat todennäköisesti vähintään yhtä voimakkaasti kuntien toimintaympäristöön. Olisikin hyvä, jos sopeutumistarpeita käsiteltäisiin laajemmin osana kunnan ennakointityötä, yhtenä keskeisenä megatrendinä. Uudenmaan liitto alkaa valmistella alueellista sopeutumis suunnitelmaa vuoden 2023 alusta, ja tämä työ toivottavasti tukee myös kuntatason sopeutumistarkasteluja. Työssä huomioidaan myös suunnitelmassa mainittu kansallinen sopeutumis suunnitelma.

Uudenmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa ohjelmasta.

Ossi Savolainen
Maakuntajohtaja

Jakelu

Siuntion kunta, ympäristö- ja rakennuslautakunta
Uudenmaan liitto / Kirjaamo